

တၢ်ကစီၣ်သဘျူလၢကညီၣ်ဂံၢ်စီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ်
လၢအဖျၢၣ် ၂၉သီ, ၂၀၀၆န့ၣ် / ခ့ၣ်အၣ်အၣ်က့ၣ် # ၂၀၀၆န့ၣ် -F3

တၢ်မၤတရီၢ်တပါလၢနအဖအတၢ်ဟဟီၣ်ကစီၣ်လၢဖၣ်ပူၣ်ကီၢ်ရၣ်

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ညီၣ်ဖိတခါလၢပကန့ၣ်တၢ်ပုၤသဝီဖိလၢအိၣ်လၢနအဖအတၢ်ဟဟီၣ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ခ့ၣ်ခ့ၣ်ဒီးအိၣ်မ့ၢ်
ဘၣ်ဘီၣ်ညီၣ်န့ၣ်ဒီးပုၤသဝီဖိလၢအဘၣ်ယုၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဟးဖျိးလၢပုၤလၢကျါဒီးတအိၣ်လၢနအဖအတၢ်ဟဟီၣ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်
ဆၣ်သန့ၣ်က့ၢ်. ပုၤသဝီဖိလၢအအိၣ်လၢနအဖအတၢ်ဟဟီၣ်ကစီၣ်ပုၤလၢဖၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တဲလၢ, “ပုၤသဝီဖိလၢအအိၣ်လၢန
အဖအတၢ်ဟဟီၣ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအါမံၤအါမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. နအဖသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤန့ၣ်ဆူၣ်အဝဲ
သ့ၣ်လၢကဘၣ်သးလီၤသးကျဲဆူၣ်တၢ်လီၤအဂၤတတီၤ. ဒီးဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ကွၢ်အဝဲသ့ၣ်အဟီၣ်ခိၣ်လီၤ, ဒီးဖိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးမၤဒၢၣ်အဝဲသ့ၣ်
အယိအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကမၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိအဂီၢ်ဘၣ်” န့ၣ်လီၤ.

နအဖအသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟံၣ်ဆူၣ်ကွၢ်တဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤ

နအဖအသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟံၣ်ဆူၣ်ကွၢ်တဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤအသးဒဲးလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤ
န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢဘၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်နးကတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဟီၣ်ခိၣ်လီၤဘၣ်တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်ကွၢ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်ပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်တူၢ်ဘၣ်တဲတၢ်နးနးကလဲၣ်လၢတၢ်မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်သးလီၤသးကျဲဒီးတၢ်မၤအါထီၣ်တၢ်မၤဆူၣ်မၤ
စိးသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

စီမ-----, သဝီသးပုၤလၢအအိၣ်လၢနအဖ အတၢ်ဟဟီၣ်ကစီၣ်တဂၤ, တဲဘၣ်ကညီၣ်ဂံၢ်စီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ်လၢ,

“ဖဲ ၁၃သီ, လၢဖျါအါအါ ၂၀၀၆န့ၣ် ခိၣ်ချုးရၣ်နီၢ်ဂံၢ် ၆၄၂ ဒုးယၢ်ကရူၢ်ခိၣ်ခိၣ်, လၢအအိၣ်ဆီလီၤအသးလၢဖၣ်ပူၣ်, ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ်ဆူၣ်အသးဖိသ့ၣ်
တဖၣ်လၢအအိၣ်ဆီလီၤအသးလၢမံၤတရီၢ်ကသ့ၣ်ကဘီၣ်အါထီၣ်သးဒဲးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟံးဆူၣ်တၢ်လံာ်ဖျါ ၆ဘၣ်လၢအဘူးဒီးမံၤတရီၢ်ဝီဒီးသ့ၣ်ထီၣ်လံာ်သးဒဲး
န့ၣ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤန့ၣ်က့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ရဲၣ်ကျဲၣ်လၢကသ့ၣ်အါထီၣ်ဒီးအသးဒဲး, ဒီးဒီးအဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤလၢလၢဘၣ်အသီး, အဝဲသ့ၣ်ကသးဆူၣ်ကွၢ်
မံၤတရီၢ်ဝီအံၤဆူၣ်ပုၤလၢအအိၣ်ဘူးဒီးပုၤလီၤကျိ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤမၤကီၢ်မၤခဲပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ခိၣ်မ့ၢ်မၤသဝီအံၤအပူၤန့ၣ်ဟံၣ်ခိၣ်အိၣ်ဝဲ ၈၆ ဖျါဒီးပုၤ
သဝီဖိမဲလၢကအိၣ်ဝဲ ၁,၀၀၀ ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိတနီၤနီၤသ့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်လၢသ့ၣ်ဘၣ်, တၢ်အံၤအဂၢၢ်အကျၢဒီးအပူၤဒိၣ်ဝဲဒိၣ်မး, ဒီးဟံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤက
ဘၣ်တၢ်ရီၤလီၤမၤဟးဂီၤကွၢ်အါန့ၣ်လီၤ. ဖဲတယံၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်, ပနာ်ဟူၤလၢအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဟံၣ်အသးဒဲးဝဲမံၤတရီၢ်ဝီလံာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်
စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၣ်လၢကသ့ၣ်အါထီၣ်စ့ၢ်ကိးအသးဒဲးလၢဘၣ်ကျဲၣ်လၢစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲဘၣ်ကျဲၣ်လၢစ့ၢ်ကိးန့ၣ်ဟံၣ်အန့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၄၉၂ ဖျါဒီးပုၤသဝီဖိအိၣ်ဝဲအါန
အဂၤ ၁,၂၀၀ ဂၤန့ၣ်လီၤ. အယိအဝဲသ့ၣ်မံၤစးထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အသးဒဲးဒီးပုၤသဝီဖိအါန့ၣ်အဂၤ ၂,၂၀၀ ဂၤအံၤကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်စ့ၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်, ဒီးပုၤ
သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတနီၤကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်စ့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆံးတၢ်စ့ၢ်တနီၤကသံကွၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.”

တၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ဒီးတၢ်ဘုၣ်သံကွၢ်ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးကရၢၢ်တဖၣ်

တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအကျါတမံၤလၢဘၣ်တၢ်မၤအံၤလၢနအဖအသးဒဲးအံၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးအကရၢၢ်
သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. င်သဝီသးပုၤမံၤတၢ်လံာ်လၢတၢ်ဖိခိၣ်အသီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်တဲလၢနအဖအသးဖိဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဂုၢ်ဆူၣ်တၢ်
အိၣ်တၢ်အီၤလၢသဝီပုၤမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အသးခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဟ့ၣ်ကွၢ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်အလၢလဲတနီၤ (မ့တမ့ၢ်) ခဲလၢန့ၣ်လီၤ. သဝီသး
ပုၤအံၤစံးဝဲလၢစးထီၣ်လၢနအဖအသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးဒဲးန့ၣ်နအဖအသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟံးကိးယုၢ်ဝဲအမၤလၢကဟဲအိၣ်ဒီး
အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤဝဲအမၤသ့ၣ်တဖၣ်ဟးအိၣ်ဟ့ၣ်ပုၤသဝီဖိအထီၣ်အဆီဒီးဂုၢ်ဆူၣ်ပုၤသဝီဖိအတၢ်ဒီးတၢ်လုၢ်ကရၢၢ်သ့ၣ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသးဖိလၢအစုတူၢ်အခိၣ်တူၢ်လၢအဘၣ်ဒီးမ့ၢ်ပီၤမ့ၢ်ဂုၤလၢအဘၣ်ဒီးလၢတၢ်ဒုးပုၤမ့ၢ်ဂုၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ
ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. သးဖိဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အံၤလၢသးကျါဘၣ်ဆၣ်အသးခိၣ်တဖၣ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အလၢလဲလၢလၢပုၤပုၤ
င်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်အသိးဘၣ်. ပုၤသးဖိဒီးအမၤသ့ၣ်တဖၣ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ဆၣ်ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဲအါဒီး
မၤတၢ်တသ့ၣ်နီၤတမံၤဘၣ်မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပျီလၢသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤအါမၤနးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နအဖအသးဖိအမၤသ့ၣ်တဖၣ်တနီၤစံး
ဘၣ်ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ, “သးခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တဟ့ၣ်ပဝၤအဘူးအလဲဘၣ်, အယိပတၢ်အိၣ်တအိၣ်လၢပကအိၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ဒီးပဘၣ်
ဟးဟ့ၣ်အိၣ်ဒၣ်ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ.”

ဖဲလါအီကုန် ၂၁ သိ, ၂၀၀၅ နံနံ နှင့် နအဖအသူးဖိလါခိဉ်သူးရျှင်နီဂံ (၆၂) လါအဘဉ်တံတီခိဉ်ရိဉ်ဖဲအီလါသူးရျှင်ခိဉ်ခံစိဝုက္ခီ, ဟဲနုလါဖဲအကုန်ခိဉ်သဝီဒီးအိဉ်ဖဲသဝီပူခံနုရိဉ်နုလါ. ဖဲအဲသ့ဉ်အိဉ်လါသဝီပူလါခံနုရိဉ်အတီပူနုအသူးခိဉ်ဟံနုအုဉ် ဝဲဟုသးတပိ [လါအအိဉ်ဝဲ ၁၆ ကံလိ/35 lb], ဆိဉ်ခံကး [လါအအိဉ်ဝဲ ၆၀ ဖျာဉ်], လိခိအဘုဉ်တဆံ, လူခိသုဉ်လွှာဖျာဉ်ဒီးတနု သုဉ်တပိနုလါ. ဖဲသူးသုဉ်တဖဉ်ဟးထီဉ်ကွဉ်လါသဝီပူခံအလီခံသဝီဖဲသုဉ်တဖဉ်ထီဉ်က့ဝဲအီအါဘုဉ်သံဝဲဒီးသဝီဖဲအပနုတဖုသံ ဝဲလါကလါပူစုကီးနုလါ. ပုသဝီဖဲသုဉ်တဖဉ်ဆိမိဉ်တယးဝဲလါပုသူးဖဲသုဉ်တဖဉ်အံဘုဉ်လါဝဲကသံဉ်ဘုဉ်လါဆိသုဉ်တဖဉ် အဆဉ်အိဉ်ကျါလါကဘုဉ်သံဆိသုဉ်တဖဉ်ဒီးပါနုလါကသံဉ်စုဉ်လါထံကလါအပူ, ဖဲပနုတဖုအံအီဘုဉ်ထံနုဒီးသံဝဲနုလါ.

ဖဲလါတလါယံအံနုသူးဒုခိဉ်စိဝုလါအအိဉ်လါ(တမံ)နီဂံ ၄၄, ဟဲဝဲအုယီကျါသဝီဒီးမံဝဲဖဲနုခံနုနုလါ. အဝဲယုအိဉ်ဝဲဟုသး နွံပူ [လါအအိဉ်ဝဲ ၁.၅ ကံလိ] လါပုသဝီဖဲအအိဉ်နုလါ. အဝဲယါယုဉ်ဝဲဟုသးသုဉ်တဖဉ်အံဒီးတံစုဉ်တဖဉ်ဝဲအဝဲဘုဉ်လါဝဲလါ ဟီဉ်ခိဉ်လါနုလါ. ဆိသုဉ်တဖဉ်အိဉ်ဝဲအဟုသးလါတံယါယုဉ်အီဒီးတံစုဉ်အံဒီးဆိ ၈၇ ဘုဉ်သံကွဉ်ဝဲနုလါ. ပုသဝီဖဲသုဉ်တ ဖဉ်အံအိဉ်ဝဲဆိလါအသံသုဉ်တဖဉ်အံတဘုဉ်ဘုဉ်. ဘုဉ်ဆဉ်ပုသူးဖဲသုဉ်တဖဉ်အံဟံးနုဆိသံဆိသုဉ်တဖဉ်အံဒီးဖဲအိဉ်ဝဲ နုလါ. ဖဲပုသူးဖဲသုဉ်တဖဉ်အံဟးထီဉ်ကွဉ်လါသဝီပူခံအလီခံပုသဝီဖဲသုဉ်တဖဉ်ထီဉ်နုကျါဝဲကသံဉ်စုဉ်အဒါလါလံဉ်မံဉ်သး ဖျာဉ်ကွဲးယံလါအသးလါတံအံအလါလါကါလါဝါအကျိဉ်“DTT” နုလါ. ဘုဉ်ဆဉ်ပုသူးဖဲသုဉ်တဖဉ်အံထဲသူးခိဉ်အံတံ တဘုဉ်နီတမံဘုဉ်. [ကသံဉ်တံစုဉ်အံမုဉ်ကသံဉ်ဖဲလဲဉ်တကလုဉ်လဲဉ်နုဉ်ကညီဉ်ဂီဝဲဒီးယံဉ်ကကုဉ်ယုသုဉ်ညါတဘုဉ်ဒီးဘုဉ်. လါက သံဉ်ကသီဂီဝဲအပူနု DTT အံမုဉ်ဝဲဒုဉ် “dithiothreitol မုတမုဉ် Cleland's reagent ”. ဒီးကသံဉ်အဝဲအံမုဉ်ဝဲကသံဉ်လါအပူဒီဉ်မး ဒီးဘုဉ်တံသုအီလါတံမုဉ်ကွဲးဖဲအုဉ်သုဉ်တဖဉ်နုလါ. ကသံဉ်အဝဲအံအပူဒီဉ်မးဒီးလါကလါနုအဖအသူးဖဲသုဉ်တဖဉ်စိဉ်အီတ သုဘုဉ်လါ. ပုသဝီဖဲသုဉ်တဖဉ်အံတသုဝဲကါလါအလံဉ်မံဉ်ဖျာဉ်ဘုဉ်အယီဘုဉ်သုဉ်အဝဲသုဉ်ကဖးကမုဉ်ဝဲ DDT လါ DDT နုလါ. မုဉ် DDT အံတစီမုဉ်ဝဲ (Dichlorodiphenyltrichloroethane), မုဉ်ကသံဉ်တကလုဉ်လါမုဉ်သံတံယံဒီးဘုဉ်တံတြီအီလါကီ အါဘုဉ်ဒီးတံသုအီထဲလါထံကီတနီလါအုဂါကလံထံးမုဉ်ထီဉ်နုလါ. DDT ကသံဉ်အံ, ဆိတဖဉ်အိဉ်ဘုဉ်အီမုဉ်အါမးဒီးဆိသံ သုဝဲလါ. ဘုဉ်သုဉ်သုဉ်ပုသူးဖဲသုဉ်တဖဉ်အံသုဝဲ DDT ထဲအဒါဒီးကျဲကျဲယုဉ်ဝဲကသံဉ်စုဉ်အဂါလါအဆုဉ်သုဉ်တဖဉ်လါကဘုဉ် သံဆိသုဉ်တဖဉ်နုသုဝဲလါ.]

ဖဲဖုတြုအါရံ ၃ သိ ၂၀၀၆ နံနံ နှင့်, နအဖအသူးဖိလါခိဉ်သူးရျှင်နီဂံ (၃၄၁) ဟဲဝဲအုရျှင်ခိဉ်သဝီဒီးမံဝဲဖဲနုနုတ နုနုလါ. ဖဲဖုတြုအါရံ ထီဉ် ၄ သိ, နုအဝဲသုဉ်ဟံးအိဉ်ဝဲဆိ ၃ ဘုဉ်လါနီဟ-----, နီမ-----, ဒီးဖါဝ-----နုလါ. တနံယီဖဲနုအဝဲသုဉ်ဟံးအိဉ်စုကီး တံဝ-----အဟုသးတသလိး [လါအအိဉ်ဝဲ ၁.၆ ကံလိ] ဒီးမိဂံကသံဉ်ယံရံလါနုလါ. အဝဲ သုဉ်ဟံးဆုဉ်စုကီးဝဲဖါအ-----အထံလုဉ်သုဉ်တဖျာဉ်, ဝဲဒီးအဝဲသုဉ်လါဝဲအုစီချံဉ်သဝီဒီးဟံးအိဉ်ဆုဉ်ဝဲထိးတဖုလါအအိဉ်ဝဲတ မာသါပီတဖုနုလါ. လါခံနုဒီးအဝဲသုဉ်ဟုဉ်လါတံကလုဉ်လါပုရျှင်ခိဉ်သဝီဖဲအအိဉ်လါကလိးက့ထိးတဖုအံအပူလါပုစီ ချံဉ်သဝီဖဲအအိဉ်နုလါ. ဖဲလါဖုတြုအါရံ ၅ သိနု, အဝဲသုဉ်လါတုဝဲအုစီခံလါသဝီဒီးဟံးအိဉ်ဆုဉ်ဝဲမ---အဆိတဘုဉ်ဒီးအ ဟုသးတသလိး, ဒီးနီက-----အဆိတဘုဉ်လါ. အဝဲသုဉ်ဟံးအိဉ်ပုသဝီဖဲအတံဘုဉ်ဆဉ်အဝဲသုဉ်တဟုဉ်ဝဲအပူဘုဉ်. ဖဲ လါဖုတြုအါရံ ထီဉ်ဒေသီနုနုပုတဖုယီလါအဟးဆုဉ်တံအံနုအဝဲသုဉ်ဟဲက့ကဒါက့ဝဲအုအဝဲသုဉ်သူးရျှင်အသူးဒဲလါအ အိဉ်ဆိလါအသးဖဲတကံတံနုလါ.

တံဒုးဃာ်တံလါတံကမုဉ်တအိဉ်ဘုဉ်

ဖဲ ၄ သိ, လါဖုတြုအါရံ ၂၀၀၆ နံနံ မုဉ်ပီပီထီဉ်ဝဲတဖျာဉ်ဖဲတီအုဉ်ပူနုလါ. ဖဲလါဖုတြုအါရံ ၅ သိနုချံဉ်လါလါအ လုလါဝဲလါယံဉ်လိကျဲအပူအံနုဘုဉ်တံကီးပတုဉ်အီဖဲနုအဖအတံသမံသမိးအလီလါအအိဉ်ဝဲတယီထုဉ်သဝီနုလါ. ဖဲ လါဖုတြုအါရံ ၆ သိအနုနု တယီထုဉ်သဝီသးပုစီမုဉ်လါအံဘုဉ်တံဖိဉ်အီလါ နအဖ ခိဉ်ခါသူးရျှင်နီဂံ (၆၀) အသူးဖိ သုဉ်တဖဉ်မုဉ်လါအဝဲသုဉ်လိဘါလိကီဝဲသဝီသးပုအံလါအတံကွဲးနုပုလါအလဲမုဉ်ပီလါတီအုဉ်တကါအံအတံ လဲတံက့လံဉ်အုဉ်သးနုလါ. အဝဲသုဉ်ဖိဉ်စုကီးတယီထုဉ်သဝီဖိ, စီဂုလါဉ်, ၃၃ နံ, ဒီးဝဲလါပုလါအမုဉ်ပီတကါ အံလဲမံဝဲလါစီဂုလါအဟံဉ်တချုးလါပုတကါအံလဲဒီးဝဲအုတီအုဒီးဘုဉ်နုလါ. ဖဲသူးတဖုအံဟဲဖိဉ်ဝဲပုခံဂါအံနုပုသဝီ ဖိအဂါသုဉ်တဖဉ်ပျဲဝဲသူးဖဲသုဉ်တဖဉ်အံဒီဉ်မးတုဉ်လဲအဝဲသုဉ်ဟးထီဉ်က့လါဟံဉ်ချုတဘုဉ်လါဘုဉ်နုလါ.

တယီထုဉ်သဝီအံအိဉ်သုဉ်လါအသးဖဲကလံထံးစီထုဉ်ဒီးအိဉ်ဝဲဖဲယံဉ်လိထံကျဲအကါခိဉ်နုလါ. တံလါအဝဲအံမုဉ်တံလါ လါအအိဉ်ယံဝဲဒီးအိဉ်တဒါဝဲ, ဒီးတဘူးလိအသးဒီးသိလုဉ်ကျဲဘုဉ်. တံလဲတံက့လံဉ်အုဉ်သးလါတယီထုဉ်သဝီသးပုကကွဲး ဝဲနုလဲတုလါတီအုဉ်တသုဘုဉ်ဒီးလဲတတုဉ်စုကီးဘုဉ်. ကျဲအံတံဒုဉ်စါကအိဉ်ဝဲအါနုဒီး ၂၀၀ ကံလိမံထုဉ်ဒီးကတံတံဝဲတ ဘျုးသိ, ဒီးလါကျဲနုအိဉ်ဒီးနအဖအတံပဟီဉ်ကစီဒီးအဝဲသူးသုဉ်တဖဉ်ဆိလါယံအတံသမံသမိးအလီအါအါဂီဂီနုလါ. အါနုအနု, ဖဲအဝဲသုဉ်ဖိဉ်လဲပုခံဂါဘုဉ်ဆဉ်အဝဲသုဉ်သုဉ်တဖဉ်ဟံးဒီးတံကမုဉ်လါပုလါထီဒါအဝဲသုဉ်ကီးဖုဒီးနုရိဉ်ကျဲကုဉ်သ ကီးဝဲဘုဉ်ယးတံမုဉ်ပီဖဲအံလါ. ဘုဉ်ဆဉ်အဝဲသုဉ်သုဉ်တဖဉ်ပျဲလါကလါအဝဲသုဉ်ဖိဉ်ပုလါအမုဉ်ပီဖဲတံအံတချုးနီတ ဂါဘုဉ်နုလါ. တံဂုတံကျဲလါတံလါဆဲးလါဘုဉ်မနုနုအဖအသူးသုဉ်တဖဉ်ဘုဉ်ဖိဉ်ပုသဝီဖဲခံဂါအံလဲနုတံတသုဉ်ညါအီ လါတံလါဆဲးဘုဉ်ဆဉ်ဘုဉ်သုဉ်သုဉ်ကမုဉ်အဝဲသုဉ်ဖိဉ်ပုခံဂါအံဒီးသီးကဒုးနုပျဲထီဉ်ဝဲအုပုကွဲးတံကစီဒီးပုထါတံကစီဖိ

သွင်တဖန်အဆိုင်လက်ကလိာ်ဘာလိာ်ကွါဝဲ ကညိဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ လာတာ်မာ်ပိာ်ဖးတာ်လာတီအူဝါတာ်ချီအံးဒီးအဲသွင်တဲဝဲလာပုာ် မာ်ပိာ်ဖးတာ်အံးအိာ်ဝဲလာကွါဝဲတဲကိာ်ဒီးခိဝဲယိာ်လိာ်ကျီအူကိာ်ကယိာ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲတာ်ဖိာ်စီမာ်လါာ်ဒီးစီဂုာ်လါာ်ထူဝဲအနွံတဖန်ပူၤကွါဝဲဒီးအဲသွင်ခံၤအံးဘၣ်တာ်ဆုာ်အဲသွင်ဆူစီထံၣ်, ဝဲဒီးတာ်ဆုာ်ကဒီးအဲ သွင်တဖန်ဆူမိာ်ပူၤသုးဒဲး, လာအဆိုင်ဒဲးဒုာ်လာဖှ်ပူၤကိာ်ဂျၢာ်(ကွါဟီာ်ခိာ်ဂီၤ). တာ်တဟ့ၣ်အနွံလဲၤပုၤသဝီဖိသွင်တဖန်ကလဲၤထံၣ်လိာ် အိာ်သကိးအိာ်ဘၣ်. ဝဲလာမးရှး ၁၀သီ ၂၀၀၆န့ၣ်န့ၣ် စီဂုာ်လါာ်ထူယုာ်ပူၤဖျးထီၣ်ကွါဝဲဒီးယုာ်ကွါဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝဲအဲသွင်ပူၤကွါဝဲအလီၢ် ခံန့ၣ်, နအဖအသုးတဖန်လဲၤဖိာ်ဝဲစီဂုာ်လါာ်ထူအမါ, နီၢ်လါအာ်ဖိ, ၂၇န့ၣ်, ဒီးအဖိအိာ်ဖိတဂါလဲၤစီဂုာ်လါာ်ထူအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ် ဆၣ်လာခံပုၤဒီးဖိမိာ်ခံၤအံးဘၣ်တာ်ပျါကွါဝဲအဲသွင်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်လါစီမာ်လါာ်တဂါမိ, ဝဲတာ်ကစီၣ်အံးကွဲးအသးအခါ, ပုၤသဝီဖိ သွင်တဖန်စံးဝဲလာတာ်တနီၣ်ဟူအကစီၣ်နီၣ်တခံဘၣ်ဒီးတာ်မာ်အသးဒီးအိာ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ်တာ်တသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးဘၣ်. ပုၤသုးဖိသွင်တဖန်တ ဟ့ၣ်ပုၤသဝီဖိသွင်တဖန်တာ်ကစီၣ်ဘၣ်ယးအိာ်နီၣ်တခံဘၣ်ဒီးအဲသွင်တဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤသဝီဖိသွင်တဖန်အနွံလဲၤဟးအိာ်သကိး ထံၣ်လိာ်အသးဒီးအိာ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်.

ဝဲ ၂၆သီ, လါဖုၤတြူၤအါရံၤ ၂၀၀၆ န့ၣ်, အနုၤန့ၣ် နံၣ်ခုာ်ဘၣ်အုာ် ဒီး ခုာ်အဲအဲလ်အုာ်အသုးဖိသွင်တဖန်ခးလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.လါ ခံတဂါ, ခိာ်ဖှ်ဘိသုးတဖန်အဲသွင်တဖန်မာ်မာ်လါလါနအဖိခိာ်သုးရှုာ်နီၢ်ဂံၢ် (၂၃၂) လါအဘၣ်တာ်တီခိာ်ရိာ်ခဲအိာ်လါသုးရှုာ်ခိာ် ခံ ညံၤ ညံၤမ့န့ၣ်လီၤ. သုးရှုာ်ခိာ်ခံ ညံၤညံၤမ့အဲမာ်လိာ်ဝဲသဝီသးပုၤလါသဝီကိးဖျါဒီးလါကဟဲဒီးကသဲသမိးအဲသွင်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အ ဝဲသွင်မာ်ဒုာ်ဝဲမာ်ကိာ်ဖုၤ, ဝဲကျဲၤခိာ်သဝီသးပုၤ, တဂါအံးန့ၣ်လီၤ. အဲသွင်ဘၣ်ဘာ်ယာ်သဝီသးပုၤအံးအခိာ်လာတာ်ဒီးတီၢ်ဝဲအ မဲာ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လါခံဝဲအလီၢ်ခံ, ညံၤညံၤမ့ဟ့ၣ်လါတာ်ကလုာ်လါသဝီသးပုၤဖါကိာ်ဖုၤဒီးသဝီသးပုၤအဂါခဲလါာ်လာအဲသွင်ကဘၣ် ဟးယုာ်ဒီးခိာ်ခါသုးရှုာ်နီၢ်ဂံၢ် (၂၃၂) လါတာ်ဟးဆုာ်တာ်တချီအံးတုၤလါလါမးရှး ၂သီ, ဒီးဘၣ်တာ်ပျါကွါဝဲအဲသွင်န့ၣ်လီၤ.

တာ်မာ်ဆူၣ်မာ်စိး

သဝီဖိလါအဆိုင်လါနအဖိအတာ်ပုၤတာ်ဆုာ်အဖိလိာ်သွင်တဖန်ဘၣ်မာ်နအဖိဒီးခိာ်ဖှ်ဘိ, ခံန့ၣ်လါာ်, အတာ်မာ်တာ်ဆုာ်န့ၣ်လီၤ. နအ ဖသုးဒီးခိာ်ဖှ်ဘိသုးလါအဆိုင်ဆီလီၤအသးလါဖှ်ပူၤသွင်တဖန်အံးဟ့ၣ်လါတာ်ကလုာ်လါပုၤသဝီဖိအဆိုင်လါအခဲးကဟဲလဲၣ်ဒီး ဟဲစိာ်ဆုာ်နီၢ်လီၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. အဲသွင်သွင်တဖန်ယုာ်ကဟဲလဲၣ်လါကကုးထီၣ်အဟံၣ်ခိာ်ဒီးယုာ်ဝဲလါကတုထီၣ်န့ၣ်အသုးဖိအမါ အဟံၣ်ဒီးသုးဒဲးသွင်တဖန်န့ၣ်လီၤ.

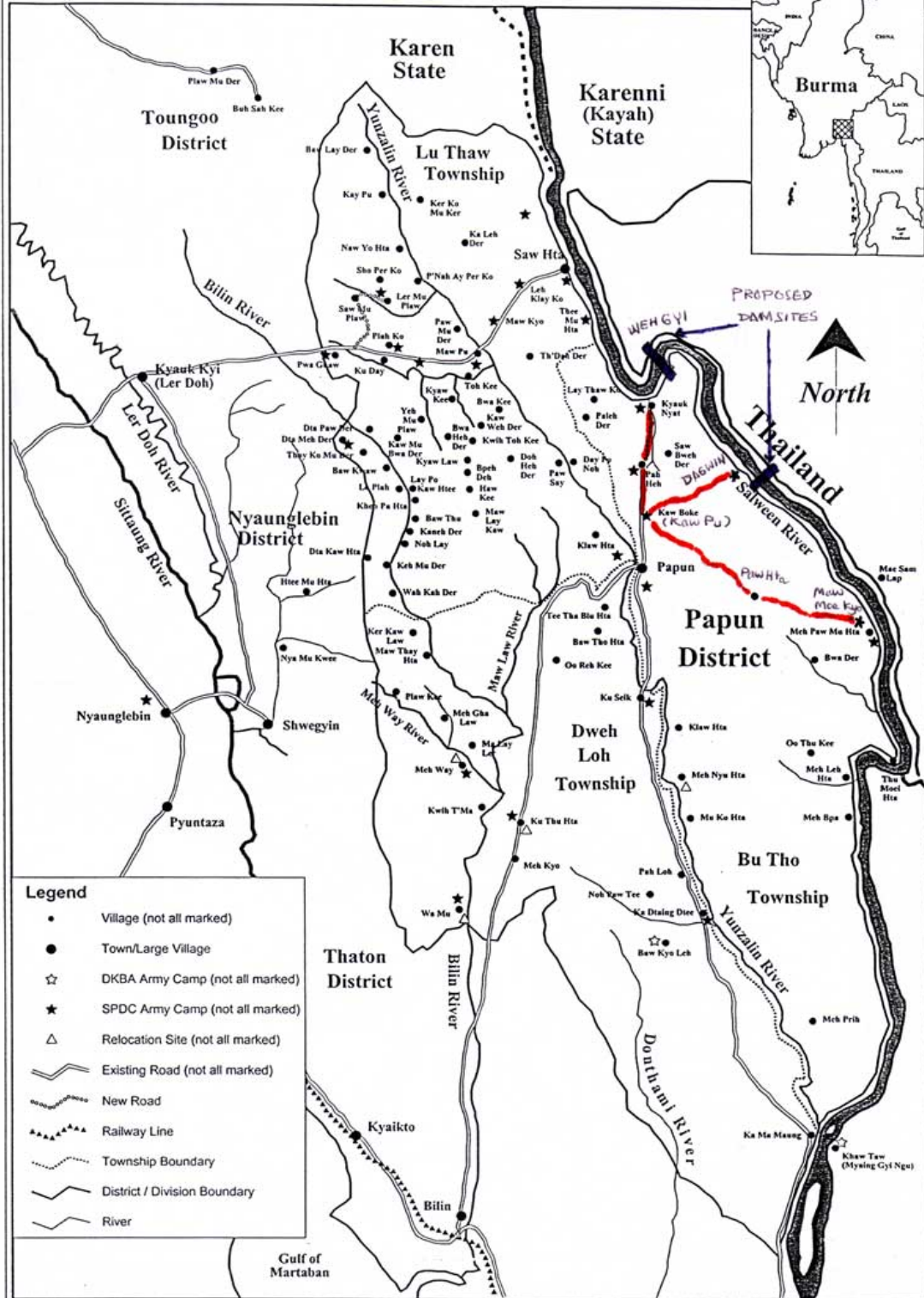
ဝဲ၁၀သီ, လါအိးကထီဘၣ် ၂၀၀၅န့ၣ်န့ၣ် နအဖသုးဖိလါအဆိုင်ဆီလီၤအသးလါဖှ်ပူၤသွင်တဖန်အံးစးထီၣ်မာ်ဝဲအစံာ်ပျီဖဲမာ်တ ရီအယိအဲသွင်ဟ့ၣ်လါတာ်ကလုာ်ဆူပုၤသဝီဖိလါမာ်တရီတဖန်လါကကျီန့ၣ်အဲသွင်အဝဲ ၁၂၀ဘိဒီးမာ်ပုၤဟဲစိာ်ဆုာ်နီၢ်အီၤလါတ နံၤယိယိအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. လါကဝဲစိာ်ဝဲလါာ်အံးအသုးအဆိုင်အဂီၢ်, ပုၤသဝီဖိဘၣ်လဲဝဲအဂါ ၂၀ (မုာ်ဂုၤဒီးခါ၁၃၀)န့ၣ်လီၤ. ဝဲ ယနုၤအါရံၤ, ၂၀၀၆န့ၣ် အံးန့ၣ် နအဖသုးလါအဆိုင်ဆီလီၤအသးလါနွံၣ်စံးတဖန်ဟ့ၣ်လါတာ်ကလုာ်ဆူပုၤသဝီဖိလါအဆိုင်ဝဲ န့ၣ်သွင်တဖန်လါကကျီပျီကွါဝဲတပူၤလါအဆိုင်လါသိလ့ၣ်ကျဲၤပုၤကပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤအဂါ၃၅၀ဘၣ်လဲဝဲလါကကျီပျီသိလ့ၣ်ကျဲ အံးအဂီၢ်, ဟဲယုာ်ဝဲပိာ်မုာ်ဒီးပိာ်ခါခဲလါာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိလါအဘၣ်လဲၤကျီပျီသိလ့ၣ်ကျဲတဖန်အံးဘၣ်စိာ်ယုာ်အနီၢ်ကစါအတာ် အိာ်န့ၣ်လီၤ.

နအဖသုးဒီးခိာ်ဖှ်ဘိသုးလါအဆိုင်ဆီလီၤအသးလါဖှ်ပူၤဝဲတဖန်ဟ့ၣ်လါတာ်ကလုာ်ဆူသဝီသွင်တဖန်လာတာ်ဟံၣ်ဖျါ အမံၤလါ လာ်တဖန်အံးလါကကဲးန့ၣ်အဲသွင်ကဟဲလဲၣ်ဒီးဆုာ်နီၢ်အဲသွင်ဝဲ ၃၀သီ, လါယနုၤအါရံၤ ၂၀၀၆န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လါကကဲးကဟဲလဲၣ်အ ကိာ်ပုၤသဝီဖိသွင်တဖန်ဘၣ်လဲၤကွဲးဝဲကဟဲလဲၣ်, ဘၣ်လဲၤကျီဝဲ, ဘၣ်ကုလီၤဝဲဝဲဒီးဘၣ်ဘျီဆုာ်, ဝဲဒီးအဲသွင်ဘၣ်ကျီဝဲကဟဲ ဘျါဒီးဘၣ်စာ်ထီၣ်ဝဲကဟဲလဲၣ်လါကဟဲဘျါအလီၤဒဲးသိးကကဲထီၣ်လဲၣ်တဲးလါအထီအိာ်ဝဲတမံထာ်ဒီးအလီၤအိာ်ဝဲ ၃၀ဝဲတံၣ် မံထာ်န့ၣ်လီၤ. တါမာ်တာ်ဆုာ်အံးသွင်တဖန်လါပုၤသဝီဖိသွင်တဖန်ဘၣ်မာ်န့ၣ်အဲသွင်အနီၢ်ကစါအတာ်မာ်တဖန်အိာ်ကလီကုၤဝဲ လါသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီသွင်တဖန်လါအဘၣ်တာ်ယုာ်ဆူၣ်အီၤတာ်သွင်တဖန်ဖျါဒဲးအဖိလိာ်အသးလီၤ.

ချာ်ရှုာ်ဒါသဝီ	၁.၇၅၀ခဲး
ဝဲမံၤဒုသဝီ	၁.၂၅၀ခဲး
ကျီထံၣ်သဝီ	၈၅၀ခဲး
တီၤသ့ၣ်ဖူ	၂၀၀ခဲး
ထီၣ်လ့ၣ်ကျီ	၁.၂၅၀ခဲး
ဒုာ်ဘိယိ	၁.၂၅၀ခဲး
တာ်ယိကျီ	၁.၂၅၀ခဲး

ဝဲ ၅သီ, လါမးရှး ၂၀၀၆န့ၣ်န့ၣ်ခိာ်ဖှ်ဘိသုးခိာ်မိာ်ပူၤ, လါအမုာ်ဝဲမံၤမ့ထံၣ်သုးဒဲးအဘၣ်ဘာ်ခိာ်, ဟ့ၣ်လါတာ်ကလုာ်လါသဝီကိး ဖျါဒဲးလါဟီာ်ကဝီဝဲန့ၣ်လါသဝီတဖျါစုာ်စုာ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤ ၃၀၀,၀၀၀ကွဲးန့ၣ်လီၤ. သဝီလါအဘၣ်တာ်ဟ့ၣ်လါတာ်ကလုာ်လါက

Papun District

Scale: 1 cm to 7.5 km

Map by KHRG, Karen Human Rights Group

Karen Districts

© Karen Human Rights Group (KHRG), 2005

Scale: 1 cm to 22 km
1 in. to 35 miles